

Problematika dodávek zemního plynu (nejen) pro Prechezu

V minulých číslech jsme poměrně rozsáhle pojednali o dodávkách páry, resp. tepla a elektřiny, zemní plyn byl zmíněn zatím jenom okrajově. Problematika plynu ale je velmi zajímavá. Přestože jeho dodávky mají s dodávkami elektřiny a tepla mnoho společných prvků, řekněme jakýsi rámec, principy, technicky je zapotřebí zmínit alespoň ty nejzásadnější rozdíly.

V první řadě se zemní plyn těží v místech nalezišť a do místa spotřeby je přepravován (zatímco jak elektřinu, tak i teplo jsme přece jenom schopni leckde i vyrobit...). Tato situace se zřejmě do budoucna razantně změní, aktuálně je v jednání přimíchávání (pro jazykozpytce „blending“) tzv. obnovitelných plynů do směsi v plynárenské soustavě a na stole je i řešení přechodu k bezemisnímu plynárenství s použitím vodíku – přimícháváním do stávající směsi v soustavě, ale i budováním zvláštní vodíkové infrastruktury. Dalším rozdílem je, že plyn lze uchovávat v zásobnících, plynárenská soustava sama má z principu akumulaci schopnost, a navíc je plyn stlačitelný. Není tedy bezpodmínečně nutné, aby vstup do soustavy (těžba) v každém okamžiku odpovídal spotřebě. Což je vlastně jádro problematiky dodávek a distribuce či přepravy plynu.

Pro Prechezu máme střednědobým kontraktem nasmlouvaného obchodníka, který dodává komoditu zemní plyn. K našemu areálu vede potrubí vysokotlaké distribuční soustavy (VTL -2,3 MPa) společnosti RWE GasNet, která pro nás zajišťuje distribuci – dodávku plynu do našeho odběrného místa – na vstupu. Tam provozujeme regulační stanice plynu, v níž probíhá redukce tlaku plynu ze zmíněné úrovně 2,3 MPa na úroveň středního tlaku (STL 100 kPa), která je rozvedena vnitřním

plynovodem k místům spotřeby. Pro úplnost je třeba dodat, že součástí regulační stanice plynu je i vybavení pro redukci plynu pro společnost Teplárna Přerov, která je součástí Veolie ČR.

Spotřebičů plynu není v Precheze na rozdíl např. od elektrických spotřebičů příliš mnoho:

Mezi naše největší spotřebiče patří kalcinační pec, dehydratační pec, a pak řada menších sušáren.

Když to vezmeme popořádku od zdrojů: máme trubky (plynárenskou soustavu) do kterých někdo dodá plyn (těžební společnost jej vytěží a prodá obchodníkovi). Máme tedy plyn v soustavách - jednak v přepravní soustavě,

kteřá je určena pro transport plynu na největší vzdálenosti (řekněme na mezinárodní úrovni) a v dále navázaných distribučních soustavách. Ty zajišťují rozvod plynu největším odběratelům typu průmyslové podniky, ale i domácnostem. Přepravu soustavu v ČR provozuje společnost Net4Gas a.s., která zajišťuje mezinárodní přepravu zemního plynu přes Českou republiku a vnitrostátní přepravu zemního plynu partnerům na území ČR – kde partneři mohou být nejen zmíněné distribuční soustavy, ale také přímo připojení zákazníci. Síť přepravní soustavy Net4Gas představuje cca 4 000 km plynovodů a přepraví cca 45 mld. m3 plynu ročně, z toho cca 17 % je určeno domácnostem.

Na rozdíl od elektřiny plyn lze skladovat. Součástí plynárenské soustavy proto je i síť zásobníků. Největším provozovatelem podzemních zásobníků plynu na území ČR je společnost RWE Gas Storage CZ, v jejímž portfoliu je celkem šest podzemních zásobníků sloučených do virtuálního zásobníku. Pro nás jako zákazníka je důležité, aby plyn, který je obchodovatelný, byl i fyzicky dostupný. Proto je drobnou výhodou, že v našem okolí se nacházejí hned dva zásobníky plynu – jeden v nedalekých Lobodících a druhý nedaleko Štramberka. Není to náhoda, na severní Moravu totiž vede z páteřního vedení (z jihu) trubka s poměrně omezenou kapacitou, takže zásobování naší lokality bez zásobníků by trvale bylo téměř nereálné. Problematika je ale dlouhodobě známá a na posílení kapacity naším směrem provozovatel přepravní soustavy Net4Gas usilovně pracuje a buduje – nový plynovod by

měl být aktivován v roce 2022. Z přepravní soustavy plyn většinou teče do distribučních soustav, v našich končinách je to společnost GasNet, s.r.o., ostatní distribuční soustavy na území ČR jsou EG.D, a.s. a Pražská plynárenská Distribuce, a.s. Stejně jako v oblasti elektroenergetiky i pro oblast plynu lze provozovat lokální distribuční soustavy, v našem okolí takovou soustavu provozuje např. společnost FATRA Napajedla. Plynu v soustavě je zapotřebí občas dodat nějakou energii k roz-pohybování, k tomu v rámci soustavy slouží síť kompresních stanic. Naštěstí plyn je médiem do jisté míry samonovým, takže provozní výpadky soustavy většinou zásadně neovlivňují dodávky do odběrných míst zákazníků.

Na rozdíl od elektřiny plyn ale může uniknout, hořet, vybuchovat..., což s sebou nese nároky na technický stav plynárenské soustavy. Na prvním místě je bezpečnost. A taky bezpečnost dodávek. To všechno něco stojí a promítá se do koncových cen pro odběratele/zákazníky. O tom, jaká je struktura ceny plynu pro náš podnik a jaké položky najdete na svých fakturách za dodávky plynu pro domácnosti, se dočtete zase v některém z příštích čísel. Tady mě napadá, že ceny pořád neklesají, takže se navýšení postupně dotkne i domácností, už to ohlašují i velcí dodavatelé... Proto: pokud máte aktuálně ještě pořád zajištěny dodávky v režimu dodavatele poslední instance (DPI) a je jedno, zda jde o dodávky elektřiny nebo plynu, nečekejte zbytečně a zajištěte si dodavatele nového. Podmínky na trhu se totiž bohužel mohou dále zhoršovat!

Přehled rozvodů plynu a koncových zařízení v Precheze ze systému PME

